Маълумки, пойтахтимизда бўлиб ўтган Осиё тараққиёт банки Бошқарувчилар кенгашининг 43-йиллик мажлиси мамлакатимиз иқтисодиётининг барқарор суръатда ривожланаётганлигининг яна бир эътирофи бўлди. Мана шундай халқаро миқёсдаги эътирофнинг юзага келиши бежиз эмас. Президентимиз раҳнамолигида узоқни кўзлаган, босқичма-босқич амалга оширилаётган иқтисодий ислоҳотларга асосланган ривожланиш йўлимиз — бугун дунёга намуна бўлиб хизмат қилаётган "ўзбек модели"дир. Таъкидлаш жоизки, ўтган йилда кўпгина ривожланган давлатлар иқтисодиётини ҳам танг аҳволга келтириб қўйган молиявий-иқтисодий инқироз таъсирини юмшатишда Ўзбекистоннинг ўзига хос иқтисодий сиёсати ўзини оқлади.

ТАРАҚҚИЁТ ЙЎЛИДАГИ ҲАМКОРЛИК

Ўтган йили жаҳон молиявий-иқтисодий инқирози таъсир кўрсатиб турган ўта мураккаб шароитда мамлакатимиз бўйича ялпи ички маҳсулот ҳажми 8,1 фоизга, саноат ишлаб чиқариши эса 9 фоизга ўсганлиги бу фикрнинг ёрқин бир мисолидир. Молиявий инқироз натижасида дунёнинг қайсидир минтақаларида юз минглаб иш ўринлари қисқартирилиб, йирик корхоналар касодга юз тутган бир пайтда юртимизда 940 мингдан зиёд янги иш ўрни яратилди.

Нуфузли рейтинг компаниялари ва халқаро институтларнинг прогнози бўйича 2010 йилда Ўзбекистон Республикасида иқтисодий ўсиш 8,5 фоизни ташкил этиши кутилмоқда.

Албатта, бу каби иқтисодий ўсишда халқаро ҳамкорларимизнинг ҳам муносиб улушлари бор. Ҳам кредит портфели ҳажми бўйича, ҳам Марказий Осиё минтақавий ҳамкорлик доирасида етакчи халқаро молия институтига айланган Осиё тараққиёт банки ана шундай ишончли ҳамкорларимиздан биридир. Ўзбекистон ОТБ билан 1996 йилдан буён мустаҳкам ҳамкорлик қилиб келади. Ўтган давр давомида ажратилган кредит ресурслари ҳисобидан 11 та лойиҳа амалга оширилди, 15 та лойиҳани ўзлаштириш давом этмоқда. Ушбу йиғилиш давомида эса умумий қиймати 1 миллиард 150 миллион АҚШ долларидан ортиқ яна тўртта кредит шартномаси имзоланди. Бу билан Осиё тараққиёт банкининг мамлакатимиздаги кредит портфели икки бараварга ошди.

Президентимиз Осиё тараққиёт банки Бошқарувчилар кенгашининг 43-йиллик мажлисининг очилиш маросимидаги нутқида ҳамкорликнинг устувор йўналишларидан бири қишлоқ хўжалиги ва унга хизмат кўрсатувчи соҳаларнинг моддий базасини янада ислоҳ қилиш ва мустаҳкамлаш борасида ҳамкорликни ривожлантириш эканлигини алоҳида таъкидлаб ўтди.

Мустақилликнинг илк йиллариданоқ мамлакатимизда қишлоқ хўжалигидаги иқтисодий ислоҳотларга катта эътибор қаратилди. Энг аввало, бу жабҳада ҳам "ўзбек модели"нинг тамойилларидан бири — қонун устуворлигини таъминлашга эришилди. Яратилган мустаҳкам қонунчилик базаси тараққиётнинг мезони бўлиб келмоқда. Ерга муносабатнинг тубдан ўзгарганлиги ҳам эришилаётган ютуқларнинг асосий омилларидан биридир. Ер ўз эгасини топганлиги тармоқдаги ислоҳотларнинг амалга оширилишида муҳим аҳамият касб этди.

Таҳлил этадиган бўлсак, 1991 йилда иқтисодиётда нодавлат сектор улуши 3 фоизга етмаган эди. Бугунги кунда иқтисодиётнинг етакчи тармоқларидан бири бўлган қишлоқ хўжалигида бу кўрсаткич қарийб 100 фоизга етди. Осиё тараққиёт банки билан ҳамкорлик алоқаларида қишлоқ хўжалик маҳсулотларини чуқур қайта ишлашга алоҳида эътибор қаратилди. Зеро, мамлакатимиз тараққиёти ва аҳоли фаровонлигини таъминлашда бу жараённинг аҳамияти беқиёс.

Мамлакатимизда қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг 95 фоиздан ортиғи суғориладиган майдонларда етиштирилади. Мамлакатимиздаги табиий шароит сув ресурсларидан тежамкорлик билан фойдаланиш, суғоришнинг замонавий технологияларини татбиқ этишни тақазо этмоқда. Ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш ҳосилдорликни оширишнинг асосий омилларидан биридир. Истиқболни кўзлаб республикамизда бу жараёнда ҳам қатор ижобий ишлар амалга оширилмоқда. Президентимизнинг "Ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш тизимини тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Фармони бу борада дастуриламал вазифасини ўтамоқда. 2009 йили ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилашга қаратилган лойиҳаларни амалга ошириш учун 130 миллиард сўм маблағ йўналтирилди. Натижада, 240 минг гектардан ортиқ суғориладиган ерларнинг мелиоратив ҳолати яхшиланди. Бу эса қишлоқ хўжалигида ҳосилдорликни ошириш, фермерлар даромадини кўпайтириш имконини бериши табиий. Таъкидлаш жоизки, бу жараёнда, яъни молиявий қўллаб-қувватлашда Халқаро молия институтлари, хусусан, ОТБнинг ҳам муносиб улуши бор.

Мамлакатимизда қишлоқ инфратузилмасини ривожлантиришга алоҳида эътибор қаратилаётир. Ўтган йилда янада кенг кўлам касб этган бунёдкорлик ишларини олиб кўрайлик. Замонавий, ҳамма қулайликларга эга уй-жойларнинг бунёд этилиши қишлоқларимизга шаҳар жамолини олиб келаётир. Қишлоқларимизнинг фаровонлигини инфратузилма, хусусан, ичимлик суви, электр, газ, канализация тармоқлари, равон йўлларсиз тасаввур этиб бўлмайди. Ана шу жараёнда Осиё тараққиёт банки билан ҳамкорликнинг аҳамияти ва ўрни муҳим. Масалан, қиймати 300 миллион АҚШ долларига тенг "Сув таъминоти ва канализация соҳасида мультитраншли молиялаш дастури" ўтган йили амалга оширилган йирик лойиҳалардан биридир. Лойиҳа доирасида Қашқадарё ва Навоий вилоятининг 170 та аҳоли пунктида қувурлар ўтказилмоқда ҳамда мавжуд ускуналар ҳолати яхшиланмоқда.

«Йўллар — иқтисодиётнинг қон томирлари», деган ибора бежизга айтилмаган. Юртимизнинг янада гуллаб-яшнаётганини, аҳолига қулай шарт-шароитлар яратилаётганини мустақиллик йилларида кенг ва равон йўллар тимсолида ҳам кўриш мумкин. Ушбу жараёнда ҳам Осиё тараққиёт банки билан ҳамкорлик муҳим аҳамият касб этаётир. Осиё тараққиёт банки Бошқарувчилар кенгашининг 43-йиллик мажлиси доирасида Ўзбекистон миллий автомагистралини қуриш ва модернизация қилиш учун 600 миллион АҚШ доллари миқдорида кредит ажратиш тўғрисида битим имзоланганлиги ҳамкорликнинг янада кенгайганлигидан далолатдир.

Демак, ўзаро ҳамкорлик мамлакатимиз тараққиёти, эл-юрт фаровонлиги учун хизмат қилади. Эзгуликка йўғрилган бу ҳамкорликнинг келажаги истиқболлидир.

Бахтиёр КУШАКАЕВ,
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси Аграр ва сув хўжалиги масалалари қўмитаси аъзоси.